

Nr 615.

Av fru **Ekendahl m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 298, med förslag till arbetarskyddslag m. m.

Enligt riksdagens den 19 juni 1948 fattade beslut med anledning av Kungl. Maj:ts proposition ang. inrättande av en arbetarskyddsstyrelse och förstärkning av yrkesinspektionen m. m. upphör från och med den 1 januari 1949 kvinnliga yrkesinspektionen och ersättes av socialinspektörer, en på varje inspektionsdistrikt.

Allt sedan kvinnliga yrkesinspektionens tillkomst 1912 har denna fått arbeta synnerligen fritt och i förhållande till yrkesinspektörerna, d. v. s. den tekniska personalen inom yrkesinspektionen, intagit en självständig ställning. Yrkesinspektrisens arbete inriktades helt naturligt på hygieniska förhållanden på arbetsplatsen, och i samband härmed upptogos sociala frågor, som betingades av arbetsförhållandena. Det har för arbetstagarna inom olika arbetsområden och kanske särskilt för kvinnorna varit synnerligen värdefullt att ha tillgång till detta slag av inspektion och den konsulterande verksamhet, som kvinnliga yrkesinspektionen utövat.

I Betänkandet med förslag till Lag om skydd mot ohälsa och olycksfall i arbete m. m. understrykes mycket starkt i olika sammanhang nödvändigheten av att kvinnliga yrkesinspektionens arbete bevaras och gives möjlighet till självständig utveckling. Detta är så mycket nödvändigare som de allmänt sociala frågorna med den fortgående mekaniseringen och effektiviseringen böra få och även få allt större utrymme i arbetslivet.

Departementschefen har i propositionen visat stor förståelse och uppskattning av kvinnliga yrkesinspektionens arbete och framhåller, att det är önskvärt att genom yrkesinspektionens försorg vid sidan av den tekniskt inriktade inspektionen sker en tillsyn också ur mera allmänt social synpunkt. Departementschefen anför vidare: »Tillsynen bör dock icke begränsas härtill utan avse även de hygieniska förhållandena på arbetsplatsen samt andra frågor, allt i den mån behovet av teknisk sakkunskap hos den inspekterande är mindre framträdande.» Departementschefen framhåller även, att den hittills tillämpade *fördelningen* av arbetsuppgifterna mellan den sociala och tekniska personalen i stort sett bör bestå.

Beträffande organisationen och socialinspektörens ställning framhåller departementschefen, att då socialinspektörernas verksamhet har en speciell karaktär, är det angeläget, att den står under en särskild central ledning, och föreslår inrättandet av en tredje fristående avdelning, den sociala avdelningen, i det nya ämbetsverket, arbetarskyddsstyrelsen.

På distrikten anser departementschefen det naturligt, att yrkesinspek-

tören är chef för distriktets personal, men att socialinspektörerna, vilka tidigare framhållits skola stå under särskild ledning av arbetarskyddsstyrelsens sociala avdelning, »torde böra intaga en mera fristående ställning än den tekniska personalen. Dock bör yrkesinspektören sörja för den nödiga samordningen mellan deras verksamhet och tillsynsverksamheten i övrigt».

Genom ovanstående formulering tycktes vara sörjt för att socialinspektörernas arbete, i likhet med hittills kvinnliga yrkesinspektionens, skulle under ledning av social sakkunskap få utvecklas och anpassas efter tidens krav och att dess självständighet ansågs vara ett villkor härför.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 298 kap. 8 ang. Tillsyn å lagens efterlevnad står i 47 §, att tillsynen skall utövas av »arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionens befattningshavare och kommunala tillsynsmän. Inspektionens befattningshavare utgöras av yrkesinspektörer och dem underordnad personal». Socialinspektören nämnes icke i sammanhanget.

För arbetstagarna är det emellertid angeläget, att socialinspektörens arbete blir erkänt och lagligen sanktionerat, varför det är av stor betydelse, att socialinspektörsbefattningen nämnes i lagen. För att emellertid icke någon befattning skall framhåvas på den andras bekostnad, och då de olika befattningarna äro relativt få, anse vi det lämpligt, att samtliga befattningar uppräknas i 47 §. Vi få för den skull hemställa till riksdagen,

att arbetarskyddslagen 47 § må givas följande lydelse:

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag och med stöd av densamma meddelade föreskrifter utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionens befattningshavare och kommunala tillsynsmän. Inspektionens befattningshavare utgöras av yrkesinspektörer, *distriktsingeniörer*, *yrkesunderinspektörer* samt *socialinspektörer*. Konungen må därjämte förordna, att tillsynen å visst slag av verksamhet skall, med fritagande helt eller delvis av nämnda befattningshavare och tillsynsmän, utövas av specialinspektör.

Vad i lagen stadgas rörande yrkesinspektör skall äga motsvarande tillämpning å specialinspektör.

Närmare bestämmelser om tillsynens organisation meddelas av Konungen.

Stockholm den 2 november 1948.

Sigrid Ekendahl.

Disa Västberg.

Elsa Johansson.

Ruth Gustafson.

Märta Öberg.

Sonja Branting-Westerståhl.

Sigvard Cruse.